

Kokkuvõtte sätetest, milles käsitletakse meritsi reisijate õigusi õnnetusjuhtumite korral¹

[Vedaja edastab reisijatele enne reisi väljumist või väljumise ajal vähemalt käesoleva teabe nii suures ulatuses, kui määrus nende vedu reguleerib. Käesoleval kokkuvõttel ei ole õiguslikku väärtust]

Määrust (EÜ) nr 392/2009 reisijate meritsi vedajate vastutuse kohta õnnetusjuhtumite korral hakatakse ELi ja EMP riikides² kohaldama 31. detsembril 2012. Määrus sisaldab 1974. aasta Ateena konventsiooni (mida on muudetud 2002. aasta protokolliga ning milles käsitletakse reisijate ja nende pagasi merevedu) teatavaid sätteid.

Määrust kohaldatakse kõigi vedajate suhtes, kes tegelevad rahvusvahelise veoga, sealhulgas ELi liikmesriikide vahelise veoga, ning teatavat liiki riigisisese veoga, tingimusel et:

- laev sõidab liikmesriigi lipu all või on liikmesriigis registreeritud;
- veoleping on sõlmitud liikmesriigis või
- lähte- või sihtkoht või mõlemad asuvad vastavalt veolepingule liikmesriigis.

Määrus hõlmab vedaja vastutust reisijate, nende pagasi ja sõidukite ning liikumisvahendite eest õnnetusjuhtumite korral.

Kõnealune määrus ei mõjuta vedajate õigust piirata oma vastutust õnnetusjuhtumite eest vastavalt merinõuete korral vastutuse piiramise 1976. aasta rahvusvahelisele konventsioonile, mida on muudetud 1996. aasta protokolliga selle ajakohases versioonis.

Määruses nimetatud õnnetusjuhtumid hõlmavad nii meresõidu ohtlikke juhtumeid³ kui ka muid kui meresõidu ohtlikke juhtumeid, mis leiavad aset veo käigus.

REISIJATE ÕIGUSED

Õigus hüvitisele surma või isikukahju korral

Meresõidu ohtlik juhtum: reisijal on õigus saada vedajalt või vedaja kindlustusandjalt hüvitist kuni 250 000 arvestusühikut (SDR)⁴ mis tahes juhtumi korral, välja arvatud vedajast mittesõltuvad asjaolud (st sõjategevus, loodusõnnetus, kolmanda isiku tegevus). Hüvitise suurus võib ulatuda kuni 400 000 arvestusühikuni, välja arvatud juhul, kui vedaja tõestab, et ohtlik juhtum toimus ilma tema süü või hooletuseta.

Muu kui meresõidu ohtlik juhtum: reisijal on õigus saada vedajalt või vedaja kindlustusandjalt hüvitist kuni 400 000 arvestusühikut, kui ta tõestab, et ohtlik juhtum toimus vedaja süü või hooletuse tõttu.

Õigus hüvitisele käsipagasi kaotsimineku või kahjustumise korral

Meresõidu ohtlik juhtum: reisijal on õigus saada vedajalt hüvitist kuni 2 250 arvestusühikut, välja arvatud juhul, kui vedaja tõestab, et ohtlik juhtum toimus ilma tema süü või hooletuseta.

¹ Kokkuvõtte on koostatud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 392/2009 (reisijate meritsi vedajate vastutuse kohta õnnetusjuhtumite korral) artikliga 7 (ELT L 131, 28.5.2009, lk 24).

² Määrust hakatakse EMP riikide suhtes kohaldama vastavalt EMP ühiskomitee otsusele nr 17/2011 (ELT L 171, 30.6.2011, lk 15) pärast asjaomaste EMP riikide asjakohast teavitamist.

³ Meresõidu ohtlik juhtum tähendab määruses järgmist: laevahukk, kaadumine, otsasõit või laeva madalikulesõit, plahvatus või tulekahju laevas või laeva defekt. Kõik muud veo käigus aset leidvad ohtlikud juhtumid on käesoleva kokkuvõtte tähenduses muud kui meresõidu ohtlikud juhtumid.

⁴ Õnnetusjuhtumist põhjustatud kaotsimineku või kahjustumise eest saadavat hüvitist arvutatakse arvestusühikutes, mis on Rahvusvahelise Valuutafondi poolt selle liikmeks olevate osalisriikide (kõik ELi liikmesriigid) jaoks määratletud arvestusühikud. Teavet arvestusühikute ja nende ümberarvestuskursside kohta leiab järgmiselt veebisaidilt: <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/sdr.htm>. 26. novembri 2012 seisuga: 1 SDR = 1,18 EUR.

Muu kui meresõidu ohtlik juhtum: reisijal on õigus saada vedajalt hüvitist kuni 2 250 arvestusühikut, kui ta tõestab, et ohtlik juhtum toimus vedaja süü või hooletuse tõttu.

Õigus hüvitisele pagasi, välja arvatud käsipagasi kaotsimineku või kahjustumise korral

Reisijal on õigus saada vedajalt hüvitist kuni 12 700 arvestusühikut (sõidukid, sealhulgas sõidukite sees või peal veetav pagas) või 3 375 arvestusühikut (muu pagas), välja arvatud juhul, kui vedaja tõestab, et ohtlik juhtum toimus ilma tema süü või hooletuseta.

Õigus hüvitisele väärtasjade kaotsimineku või kahjustumise korral

Reisijal on õigus saada vedajalt hüvitist kuni 3 375 arvestusühikut raha, väärtpaberite, kulla, hõbeesemete, väärisehete, kaunistuste ja kunstiteoste kaotsimineku või kahjustumise eest ainult juhul, kui väärtasjad on hoiustatud vedaja juures kokkuleppe alusel, mille eesmärk on hoida neid kindlas kohas.

Liikumispuudega reisija õigus hüvitisele liikumisvahendite või muu erivarustuse kaotsimineku või kahjustumise korral

Meresõidu ohtlik juhtum: reisijal on õigus saada vedajalt hüvitist, mis vastab asjaomase varustuse asendusväärtusele või parandamiskuludele, välja arvatud juhul, kui vedaja tõestab, et ohtlik juhtum toimus ilma tema süü või hooletuseta.

Muu kui meresõidu ohtlik juhtum: reisijal on õigus saada vedajalt hüvitist, mis vastab asjaomase varustuse asendusväärtusele või parandamiskuludele, kui ta tõestab, et ohtlik juhtum toimus vedaja süü või hooletuse tõttu.

Õigus ettemaksele meresõidu ohtliku juhtumi korral

Reisija surma või isikukahju korral on reisijal või hüvitise saamise õigust omaval isikul õigus ettemaksele, mis katab viivitamatud majanduslikud vajadused. Ettemakse arvutatakse kahju suuruse alusel, makse tehakse 15 päeva jooksul ja selle suurus reisija surma korral on vähemalt 21 000 eurot.

MENETLUSE OSAD JA MUUD KÜSIMUSED

Kirjalik teatis

Käsipagasi või muu pagasi kahjustumise korral peab reisija esitama vedajale selle kohta õigeaegselt⁵ kirjaliku teatise. Kui reisija seda ei tee, kaotab ta õiguse hüvitisele.

Reisija õiguste kasutamise tähtaeg

Üldiselt peab kõik kahjunõuded esitama pädevale kohtule kahe aasta jooksul. Kõnealuse aegumistähtaja algus võib olla erinev, sõltuvalt kahju olemusest.

Vastutusega seotud erandid

Vedaja vastutust võib piirata, kui ta tõestab, et reisija surm, reisijale tekitatud isikukahju või reisija pagasi kaotsimineku või selle kahjustumine tulenesid reisija kohustuse rikkumisest või hooletusest või kui reisija kohustuse rikkumine või hooletus aitas sellele kaasa.

Hüvitise eri summade suhtes ei kohaldata piirmäärasid, kui tõestatakse, et kahju tekkis vedaja, vedaja teenistuses olevate isikute või agentide sellise tegevuse tagajärjel, mis pandi toime tahtlikult või teadmisega, et selline kahju tõenäoliselt tekib.

⁵ Pagasi ilmse kahjustumise korral peab kirjaliku teatise käsipagasi kohta esitama enne laevalt lahkumist või selle ajal ja muu pagasi kohta enne selle tagastamist või tagastamise ajal. Pagasi kahjustumise korral, kui see ei ole ilmne, või pagasi kaotsimineku korral peab kirjaliku teatise esitama 15 päeva jooksul alates laevalt lahkumise või pagasi tagastamise kuupäevast (või kaotsimineku korral alates ettenähtud tagastamisajast).